ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ
(τρίτο πενταμελές τμήμα)
της 22ας Οκτωβρίου 1996 *

Στην υπόθεση T-154/94,

Comité des salines de France, εθνικό επαγγελματικό σωματείο γαλλικού δικαίου, που εδρεύει στο Παρίσι,

Compagnie des salins du Midi et des salines de l'Est SA, εταιρία γαλλικού δικαίου, που εδρεύει στο Παρίσι,

εκπροσωπούμενες από τους Dominique Voillemot, δικηγόρο Παρισιού, και Peter Verloop, δικηγόρο Άμστερνταμ, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Jacques Loesch, 11, rue Goethe,

προσφεύγουσες,

υποστηριζόμενες από τις

Salt Union Ltd, εταιρία αγγλικού δικαίου, με έδρα το Cheshire (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τους Jonathan Scott και Craig Pouncey, solicitors, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Georges Baden, 8, boulevard Royal,

και

Südwestdeutsche Salzwerke AG, εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Heilbronn (Γερμανία),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Verein Deutsche Salzindustrie eV, ένωση γερμανικού δικαίου με έδρα τη Βόνη (Γερμανία),

εκπροσωπούμενες από τους Thomas Jestaedt και Bärbel Altes, δικηγόρους Düsseldorf, και από τους Walter Klosterfelde και Karsten Metzlaff, δικηγόρους Αμβούργου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Philippe Dupont, 8-10, rue Mathias Hardt,

παρεμβαίνουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης αρχικώς από τους Giuliano Marenco, κύριο νομικό σύμβουλο, και Jean-Paul Keppenne, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, και στη συνέχεια από τους Marenco και Paul Nemitz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

υποστηριζομένης από τη

Frima BV, εταιρία ολλανδικού δικαίου, με έδρα τη Χάγη (Κάτω Χώρες), εκπροσωπουμένη από τους Tom Ottervanger και Gerrit Vriezen, δικηγόρους Rotterdam, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Zeyen, 67, rue Ermesinde,

παρεμβαίνουσα,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως που φέρεται ότι περιέχει το από 7 Φεβρουαρίου 1994 έγγραφο της Επιτροπής προς το Comité des salines de France, το οποίο αναφέρεται σε μια ενίσχυση που χορήγησαν οι ολλανδικές αρχές στην εταιρία Frima BV,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

(τρίτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους C. P. Briët, Πρόεδρο, B. Vesterdorf, την P. Lindh, τους A. Potocki και J. L. Cooke, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 2ας Ιουλίου 1996,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Με έγγραφο της 24ης Σεπτεμβρίου 1990, η Ολλανδική Κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ, ένα γενικό σύστημα ενισχύσεων περιφερειακού προσανατολισμού για την περίοδο 1991 έως 1994, τιτλοφορούμενο « Subsidieregeling regionale investeringsprojecten 1991 » (στο εξής: ολλανδικό σύστημα). Αφού το εξέτασε, η Επιτροπή πληροφόρησε την Ολλανδική Κυβέρνηση, με έγγραφο της 27ης Δεκεμβρίου 1990, ότι θεωρεί το ολλανδικό σύστημα συμβατό με την κοινή αγορά, βάσει του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης (στο εξής: εγκριτική απόφαση).

2 Στην *Εικοστή έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού* (παράγραφος 330) δημοσιεύθηκε η ακόλουθη περίληψη της εγκριτικής αποφάσεως:

« Τον Δεκέμβριο, η Επιτροπή αποφάσισε να εγκρίνει, κατά τα ουσιώδη, την περιφερειακή πολιτική των Κάτω Χωρών για την περίοδο 1991-1994, η οποία προβλέπει μείωση του συντελεστή ενισχύσεως καθώς και των περιοχών οι οποίες μπορούν να λάβουν ενισχύσεις για επενδύσεις.

Η Επιτροπή δεν αντιτάχθηκε στη χορήγηση ενισχύσεων για επενδύσεις ακαθάριστου ποσοστού 20 % επί ολόκληρη την τετραετία για τις επαρχίες Groningue, Frise και Lelystad. Για το νοτιοανατολικό τμήμα της επαρχίας Drenthe, η έγκριση της Επιτροπής περιορίζεται πάντως σε δύο έτη· η κατάσταση της περιοχής αυτής θα επανεξεταστεί εντός του 1992. »

3 Τον Μάιο του 1991, η ολλανδική εταιρία Frima BV (στο εξής: Frima) ζήτησε από τις ολλανδικές αρχές, βάσει του ολλανδικού συστήματος, τη χορήγηση ενισχύσεως 12,5 εκατομμυρίων ολλανδικών φιορινίων (HFL), δηλαδή ποσό ίσο προς το 10 % των δαπανών που μπορούν να επιδοτηθούν, για την κατασκευή μιας νέας μονάδας παραγωγής αλατιού στο Harlingen, στην επαρχία Frise. Κατά τη διάρκεια του 1993 και στις αρχές του 1994, η Frima παρέσχε διευκρινίσεις ως προς αυτήν την αίτηση ενισχύσεως.

4 Λόγω της δημοσιότητας που έλαβε η αίτηση αυτή, υποβλήθηκαν στην Επιτροπή διάφορες καταγγελίες και αιτήσεις πληροφοριών, μεταξύ των οποίων και ένα έγγραφο της 6ης Δεκεμβρίου 1993 του προέδρου της Comité des salines de France (στο εξής: Comité des salines ή Comité) προς τον K. van Miert, μέλος της Επιτροπής αρμόδιο για την πολιτική ανταγωνισμού.

5 Η επιστολή αυτή αναφέρει τα ακόλουθα:

« (...) Η Comité des salines de France αποτελεί επαγγελματική οργάνωση των εγκατεστημένων στη Γαλλία παραγωγών αλατιού. Υπό την ιδιότητα αυτή συγκαταλέγεται στις ομοσπονδίες, μέλη του Conseil national du patronat français (εθνικό συμβούλιο εργοδοτών Γαλλίας). Εξάλλου η Comité εξουσιοδοτείται να ενεργεί προς υπεράσπιση των κοινών συμφερόντων των μελών της.

Τα μέλη του πληροφορήθηκαν διά του Τύπου ότι μια εταιρία με την επωνυμία Frima BV, εγγεγραμμένη στα οικεία μητρώα των Κάτω Χωρών, πρόκειται να λάβει προσεχώς σ' αυτή τη χώρα διάφορες ενισχύσεις από τις δημόσιες αρχές (...) προκειμένου να ιδρύσει νέα μονάδα παραγωγής αλατιού ετήσιας δυναμικότητας 1,2 εκατομμυρίων τόνων.

Εν ονόματι των μελών της, η Comité απορεί πώς είναι δυνατή η χορήγηση τέτοιων ενισχύσεων (...) σε μια ιδιωτική επιχείρηση για την ίδρυση νέας και μεγάλης δυναμικότητας μονάδας παραγωγής, σ' έναν τομέα με πλεονάζουσες ικανότητες, όπου η αγορά είναι στάσιμη ή βρίσκεται σε ύφεση, αναλόγως του κλάδου. Οι επιπτώσεις της ενισχύσεως, όσον αφορά την απασχόληση, θα είναι απολύτως αρνητικές.

Τέτοιου είδους ενισχύσεις είναι, κατά τη Συνθήκη της Ρώμης, ικανές να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό και γι' αυτό τον λόγο απαγορεύονται καταρχήν. Παρ' όλ' αυτά, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ενέκρινε με απόφαση του Δεκεμβρίου 1990 ένα σύστημα ειδικών ενισχύσεων με στόχο τη διευκόλυνση της αναπτύξεως της επαρχίας Frise. Η Comité des salines de France ζητεί αντίγραφο της αποφάσεως αυτής, για να μπορέσει να αξιολογήσει καλύτερα το σχέδιο αυτό, για το οποίο έπρεπε να έχει ενημερωθεί.

Με τις ευχαριστίες μας για τη συνέχεια που θα δώσετε στο αίτημά μας (...). »

6 Με έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994, ο Van Miert απάντησε:

« (...) Οι υπηρεσίες μου έλαβαν διευκρινίσεις από τις ολλανδικές αρχές (σχετικά με τις εν λόγω ενισχύσεις), από τις οποίες προκύπτουν τα ακόλουθα.

Η δικαιούχος επιχείρηση Frima BV ζήτησε πράγματι ενίσχυση ύψους 10 % των δαπανών που πληρούν τις προϋποθέσεις επιδοτήσεως, ήτοι 12,5 εκατομμύρια HFL, στο πλαίσιο του συστήματος ενισχύσεων περιφερειακής αναπτύξεως 'Subsidieregeling regionale investeringsprojecten 1991'. Σας διαβιβάζω συνημμένως, όπως μου ζητήσατε, αντίγραφο του εγγράφου προς την Ολλανδική Κυβέρνηση, με το οποίο η Επιτροπή ενέκρινε το εν λόγω σύστημα (...). Για την ενδεχόμενη εφαρμογή του συστήματος αυτού υπέρ της Frima BV δεν απαιτείται ειδική έγκριση της Επιτροπής (...). »

Διαδικασία

7 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 15 Απριλίου 1994, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

8 Με διάταξη της 10ης Φεβρουαρίου 1995, το Πρωτοδικείο (τρίτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να επιτρέψει την παρέμβαση της Frima προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής. Επέτρεψε επίσης την παρέμβαση των εταιριών Salt Union Ltd (στο εξής: Salt Union) και Südwestdeutsche Salzwerke AG (στο εξής: SWS) καθώς και της ενώσεως Verein Deutsche Salzindustrie eV (στο εξής: VDS) προς στήριξη των αιτημάτων τως προσφευγουσών. Με την ίδια απόφαση δέχθηκε εν μέρει το αίτημα των προσφευγουσών για εμπιστευτικό χειρισμό της υποθέσεως.

9 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Αποφάσισε πάντως να θέσει εγγράφως ερώτηση στις προσφεύγουσες και στις παρεμβαίνουσες που στηρίζουν τα αιτήματά τους. Οι ερωτηθείσες απάντησαν στην ερώτηση αυτή εντός της προθεσμίας που έταξε το Πρωτοδικείο.

10 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 2ας Ιουλίου 1996.

Αιτήματα των διαδίκων

11 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει παράνομη την εγκριτική απόφαση λόγω παραβιάσεως της Συνθήκης, των κανόνων δικαίου των σχετικών με την εφαρμογή της και λόγω παραβάσεως ουσιώδους τύπου·

— να ακυρώσει την από 7 Φεβρουαρίου 1994 απόφαση της Επιτροπής για τους ίδιους λόγους, κατά το μέρος που ορίζει ότι για τη χορήγηση ενισχύσεως 12,5 εκατομμυρίων HFL στην εταιρία Frima « δεν απαιτείται ειδική έγκριση της Επιτροπής »·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

12 Η Salt Union, η SWS και η VDS υποστηρίζουν εξ ολοκλήρου τα αιτήματα των προσφευγουσών.

13 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη και, επικουρικώς, ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

14 Η Frima ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη, και, επικουρικώς, ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων και των εξόδων της δικής της παρεμβάσεως.

Επί του αιτήματος να διαπιστωθεί η έλλειψη νομιμότητας της εγκριτικής αποφάσεως

15 Με το πρώτο αίτημά τους οι προσφεύγουσες ζητούν να κρίνει το Πρωτοδικείο παράνομη την εγκριτική απόφαση. Οι προσφεύγουσες προβάλλουν την έλλειψη νομιμότητας της αποφάσεως αυτής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 184 της Συνθήκης ΕΚ, προκειμένου να επιτύχουν την ακύρωση της αποφάσεως που υποστηρίζουν ότι περιέχεται στο από 7 Φεβρουαρίου 1994 έγγραφο της Επιτροπής.

16 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι η δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 184 της Συνθήκης προβολής του ανεφάρμοστου ενός κανονισμού, ο οποίος αποτελεί τη νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν συνιστά αυτοτελές ένδικο μέσο και δεν μπορεί να ασκηθεί παρά μόνο παρεμπιπτόντως. Ειδικότερα, αν δεν υπάρχει δικαίωμα ασκήσεως κυρίας προσφυγής, δεν μπορεί να γίνει επίκληση του άρθρου 184 (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 1981, 33/80, Albini κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2141, σκέψη 17, και της 11ης Ιουλίου 1985, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 και 10/84, Salerno κ.λπ. κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, Συλλογή 1985, σ. 2523, σκέψη 36).

17 Εν προκειμένω, όμως, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν να επικαλεστούν το άρθρο 184 της Συνθήκης παρά μόνον αν είναι παραδεκτό το δεύτερο αίτημα που προβάλλουν, δηλαδή της ακυρώσεως της αποφάσεως που υποστηρίζουν ότι περιέχεται στο από 7 Φεβρουαρίου 1994 έγγραφο της Επιτροπής. Για τον λόγο αυτό πρέπει να εξετασθεί πρώτα το παραδεκτό του δευτέρου αυτού αιτήματος.

Επί του παραδεκτού του αιτήματος περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής που φέρεται να περιέχει το από 7 Φεβρουαρίου 1994 έγγραφο

Συνοπτική έκθεση των κυρίων επιχειρημάτων των διαδίκων

18 Η Επιτροπή φρονεί ότι το αίτημα περί ακυρώσεως της αποφάσεως που φέρεται ως περιεχομένη στο από 7 Φεβρουαρίου 1994 έγγραφο είναι απαράδεκτο. Κατά την Επιτροπή, το έγγραφο αυτό δεν αποτελεί πράξη κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί προσφυγή, κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, διότι δεν έχει τον χαρακτήρα αποφάσεως. Αφενός, το έγγραφο αυτό έχει αμιγώς πληροφοριακό χαρακτήρα και ουδόλως μεταβάλλει την έννομη κατάσταση των προσφευγουσών. Αφετέρου, εντάσσεται σ' ένα πλαίσιο εντός του οποίου η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις.

19 Όσον αφορά τον πληροφοριακό χαρακτήρα του από 7 Φεβρουαρίου 1994 εγγράφου, η Επιτροπή παραπέμπει στην επιστολή της Comité des salines της 6ης Δεκεμβρίου 1993 (βλ. σκέψη 5 ανωτέρω). Η Επιτροπή παρατηρεί ότι από την απλή ανάγνωση της επιστολής αυτής προκύπτει ότι η Comité ήθελε απλώς

να λάβει αντίγραφο της εγκριτικής αποφάσεως, προκειμένου να εξακριβώσει αν η επίδικη ενίσχυση καλύπτεται από την απόφαση αυτή. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η Comité δεν της ζήτησε να λάβει κάποια απόφαση. Με την από 7 Φεβρουαρίου 1994 απάντησή του, ο Van Miert απλώς επιβεβαίωσε την υπόθεση που είχε διατυπώσει η Comité, ότι δηλαδή η επίδικη ενίσχυση καλύπτεται από την εγκριτική απόφαση. Το έγγραφο εκείνο έχει δηλαδή πληροφοριακό και όχι χαρακτήρα αποφάσεως, οπότε το υπό κρίση αίτημα είναι απαράδεκτο.

20 Όσον αφορά το πλαίσιο εντός του οποίου καταρτίστηκε το έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994, η Επιτροπή υποστηρίζει, πρώτον, ότι το έγγραφο αυτό δεν μπορεί να περιέχει απόφαση περί απορρίψεως καταγγελίας, διότι τέτοια κατηγορία αποφάσεων δεν υπάρχει στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, αφού δεν υπάρχουν διατάξεις προβλέπουσες τη δυνατότητα υποβολής καταγγελίας στον τομέα αυτό. Κατά την άποψή της, οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1988, 166/86 και 220/86, Irish Cement κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 6473), και της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-1125) δεν μπορούν να ερμηνευθούν κατά την έννοια ότι ο κοινοτικός δικαστής έχει αναγνωρίσει μια κατηγορία αποφάσεων περί απορρίψεως καταγγελίας.

21 Στη συνέχεια, η Επιτροπή επικαλείται την απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 1994 στην υπόθεση C-47/91, Ιταλία κατά Επιτροπής, γνωστή ως υπόθεση « Italgrani » (Συλλογή 1994, σ. I-4635, σκέψεις 24 και 25), και παρατηρεί ότι η επίδικη ενίσχυση χορηγήθηκε στο πλαίσιο ενός γενικού συστήματος ενισχύσεων περιφερειακού προσανατολισμού που είχε προηγουμένως εγκριθεί, οπότε ήταν ήδη υφιστάμενη ενίσχυση που δεν χρειαζόταν πλέον να κοινοποιηθεί. Επομένως, η Επιτροπή δεν είχε καν την εξουσία να λάβει οποιαδήποτε απόφαση, θετική ή αρνητική ως προς την επίδικη ενίσχυση.

22 Εξάλλου, αναφερόμενη στην παράγραφο 36 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα Darmon στην προαναφερθείσα υπόθεση Irish Cement κατά Επιτροπής, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι προσφεύγουσες μπορούσαν να προσβάλουν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων την απόφαση των ολλανδικών αρχών περί χορηγήσεως της επίδικης ενισχύσεως στη Frima και να αμφισβητήσουν σ' αυτό το πλαίσιο τη νομιμότητα της εγκριτικής αποφάσεως.

23 Η Frima συντάσσεται με τα επιχειρήματα της Επιτροπής. Προσθέτει ότι η απουσία του χαρακτήρα αποφάσεως από το έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994 προκύπτει επίσης από το γεγονός ότι, βάσει της προπαρατεθείσας αποφάσεως Italgrani (σκέψη 21), η επίδικη ενίσχυση, ως απλό μέτρο εκτελέσεως του ολλανδικού συστήματος, εξετάστηκε με γνώμονα τα ίδια κριτήρια εκτιμήσεως με αυτά που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για την εγκριτική απόφαση. Κατά συνέπεια, με το έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994, η Επιτροπή δεν έλαβε απόφαση, αλλά απλώς επιβεβαίωσε την εφαρμογή των ιδίων κριτηρίων εκτιμήσεως με αυτά που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εξέταση του ολλανδικού συστήματος.

24 Εξάλλου, η Frima επικαλείται την απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Οκτωβρίου 1993, Τ-83/92, Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. II-1169, σκέψη 31), και υποστηρίζει ότι το επίδικο αίτημα θα ήταν παραδεκτό μόνον αν οι προσφεύγουσες μπορούσαν να προσβάλουν την πράξη την οποία η Επιτροπή αρνείται να ανακαλέσει, δηλαδή την εγκριτική απόφαση. Όμως, η εγκριτική απόφαση δεν αφορά άμεσα και ατομικά τις προσφεύγουσες, οι οποίες και δεν νομιμοποιούνται να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως κατ' αυτής. Υπό τις συνθήκες αυτές το υπό κρίση αίτημα είναι επίσης απαράδεκτο.

25 Η Frima θεωρεί, τέλος, ότι το υπό κρίση αίτημα πρέπει να κριθεί απαράδεκτο ώστε να μην προσβληθεί η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που της δημιούργησε η εγκριτική απόφαση. Προς στήριξη της απόψεως αυτής επικαλείται ειδικότερα τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 20ής Σεπτεμβρίου 1990, C-5/89, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 1990, σ. I-3437, σκέψη 14), και Italgrani, προπαρατεθείσα (σκέψη 24).

26 Οι προσφεύγουσες επισημαίνουν, πρώτον, ότι αν το προσβαλλόμενο έγγραφο είχε καθαρά πληροφοριακό χαρακτήρα δεν θα το υπέγραφε ιδιοχείρως ο αρμόδιος για την πολιτική ανταγωνισμού επίτροπος. Εν συνεχεία, οι προσφεύγουσες παραπέμπουν στις προπαρατεθείσες αποφάσεις του Δικαστηρίου Irish Cement κατά Επιτροπής και CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής και υποστηρίζουν ότι το προσβαλλόμενο έγγραφο συνιστά απόφαση περί μη κινήσεως της διαδικασίας του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης κατόπιν της καταγγελίας που υπέβαλε, με επιστολή της 6ης Δεκεμβρίου 1963, η Comité. Πρόκειται δηλαδή, κατά τις προσφεύγουσες, για απόφαση απορριπτική καταγγελίας που δημιουργεί οριστικές έννομες συνέπειες και επομένως μπορεί να

προσβληθεί βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1981, 60/81, IBM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2639, σκέψεις 9 και 10).

27 Η προπαρατεθείσα απόφαση Italgrani δεν ασκεί επιρροπή εν προκειμένω, διότι στην υπόθεση εκείνη το ζήτημα ήταν αν η επίδικη ενίσχυση ήταν υφισταμένη ενίσχυση ή νέα, προκειμένου να κριθεί κατά πόσον η Επιτροπή μπορούσε να αναστείλει την καταβολή της. Αντιθέτως, στην υπό κρίση υπόθεση το επίδικο ζήτημα είναι αν η Επιτροπή χάνει κάθε εξουσία ελέγχου έναντι μιας ενισχύσεως που χορηγείται στο πλαίσιο ενός γενικού συστήματος ενισχύσεων περιφερειακού προσανατολισμού, όπως το ολλανδικό σύστημα, άπαξ το έχει εγκρίνει. Επιπλέον, αντίθετα προς την υπόθεση Italgrani, στην υπό κρίση υπόθεση δεν πρόκειται για απλό μέτρο εφαρμογής ενός γενικού συστήματος, η δε εγκριτική απόφαση της Επιτροπής απλώς ενέκρινε « τα ουσιώδη στοιχεία » του ολλανδικού συστήματος.

28 Εξάλλου, ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι αδυνατεί να παρέμβει στην περίπτωση ενισχύσεως χορηγουμένης βάσει γενικού συστήματος έρχεται σε αντίφαση με την απόφαση του Συμβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 1971 (JO C 111, σ. 1), κατά την οποία η Επιτροπή έχει « τη δυνατότητα (...) να ακολουθήσει ενδεχομένως τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης (...) ιδίως οσάκις η εφαρμογή των γενικών συστημάτων ενισχύσεων αποτελεί το αντικείμενο δικαιολογημένων καταγγελιών εκ μέρους των κρατών μελών ». Το γεγονός ότι γίνεται αναφορά μόνο στις εκ μέρους των κρατών μελών καταγγελίες εξηγείται από το ότι τότε δεν είχε ακόμα καθιερωθεί η δυνατότητα της καταγγελίας από ιδιώτες στον τομέα των ενισχύσεων.

29 Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν τον ισχυρισμό της Frima ότι η εξέταση της επίδικης ενίσχυσης στηρίχθηκε στα ίδια κριτήρια εκτιμήσεως με αυτά που εφαρμόστηκαν κατά την εξέταση του ολλανδικού συστήματος. Οι προσφεύγουσες επικαλούνται την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 1991, C-305/89, Ιταλία κατά Επιτροπής, γνωστή ως « Alfa Romeo » (Συλλογή 1991, σ. I-1603, σκέψη 26), και παρατηρούν ότι, λαμβανομένης υπόψη της πλεονάζουσας ικανότητας του τομέα του αλατιού, η επίδικη ενίσχυση υπήρξε αντικείμενο ιδιαίτερα αυστηρού ατομικού ελέγχου.

30 Σχετικά με την προπαρατεθείσα απόφαση Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι το παραδεκτό μιας προσφυγής κατ' αποφάσεως, με την οποία η Επιτροπή αρνείται να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, είναι δεδομένο χωρίς αναφορά στη νομολογία περί « αρνητικών » πράξεων. Το άρθρο αυτό θεσπίζει υπέρ των ενδιαφερομένων διαδικαστικές εγγυήσεις, η τήρηση των οποίων επιβάλλει να έχουν τα πρόσωπα αυτά τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν ενώπιον του κοινοτικού δικαστή την απόφαση της Επιτροπής να μην κινήσει την εν λόγω διαδικασία (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Μαΐου 1993, C-198/91, Cook κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-2487, σκέψεις 23 και 24, και της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3203, σκέψεις 17 και 18).

31 Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν ότι η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που επικαλείται η Frima επηρεάζει το παραδεκτό της προσφυγής τους. Επισημαίνουν ότι, εν πάση περιπτώσει, στις αποφάσεις που επικαλείται η παρεμβαίνουσα δεν εξετάστηκε, στο στάδιο της εξετάσεως του παραδεκτού, η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Κατά τα λοιπά, υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, η φερομένη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του λαμβάνοντος κρατική ενίσχυση ουδόλως επηρεάζει το δικαίωμα τρίτων να ασκήσουν προσφυγή κατά πράξεως που τους βλάπτει.

32 Τέλος, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, αν αφενός η απόφαση της Επιτροπής περί εγκρίσεως ενός γενικού συστήματος ενισχύσεων, όπως το ολλανδικό σύστημα, δεν αποτελούσε πράξη δεκτική προσβολής και αν, αφετέρου, ούτε οι πράξεις της Επιτροπής περί των ατομικών ενισχύσεων που χορηγούνται στο πλαίσιο ενός τέτοιου συστήματος αποτελούσαν, πράξεις δεκτικές προσβολής, τότε ο κοινοτικός δικαστής ουδέποτε θα μπορούσε να ελέγξει τη νομιμότητα μιας ενισχύσεως όπως η επίδικη. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν επίσης ότι δεν διαθέτουν κανένα μέσο παροχής έννομης προστασίας, στο εσωτερικό δίκαιο, διότι, κατά πάγια νομολογία, άμεσο αποτέλεσμα έχει μόνο η διάταξη του άρθρου 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης που θεσπίζει την υποχρέωση κοινοποιήσεως των σχεδίων ενισχύσεων, ενώ, κατά την Επιτροπή, δεν απαιτείται πλέον κοινοποίηση της ατομικής ενισχύσεως που χορηγείται στο πλαίσιο ενός εγκεκριμένου γενικού συστήματος.

33 Η SWS και η VDS υποστηρίζουν σε όλα τα σημεία τα επιχειρήματα των προσφευγουσών. Προσθέτουν ότι, βάσει του άρθρου 16, στοιχείο f, του ολλανδικού συστήματος, ο Υπουργός Οικονομικών δεν μπορεί να χορηγήσει

ενίσχυση στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος οσάκις υπάρχει κάποιο στοιχείο (μετάφραση) « λόγω του οποίου το σχέδιο είναι ασυμβίβαστο με την επιθυμητή διάρθρωση του οικείου τομέα ». Οι παρεμβαίνουσες παραπέμπουν στο σχόλιο που συνοδεύει το ολλανδικό σύστημα, κατά το οποίο το άρθρο 16, στοιχείο f, αναφέρεται ιδίως σε περιπτώσεις (μετάφραση) « αποδεδειγμένης πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σ' ένα συγκεκριμένο τομέα ». Κατά συνέπεια, βάσει του συστήματος όπως κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή και εγκρίθηκε από αυτήν, δεν μπορεί να χορηγηθεί ενίσχυση αν αποδεικνύεται πλεονάζουσα ικανότητα παραγωγής στον οικείο τομέα. Χορηγώντας την επίδικη ενίσχυση, οι ολλανδικές αρχές κατέβαλαν ενίσχυση εντός ενός τομέα όπου παρατηρείται πλεονάζουσα ικανότητα παραγωγής και κατά τούτο παρέβησαν τις διατάξεις του ιδίου του συστήματός τους.

34 Οι παρεμβαίνουσες υπογραμμίζουν ότι δεν πρόκειται για μικρής σημασίας τροποποίηση ενός μέτρου ενισχύσεως που έχει εγκρίνει η Επιτροπή, όπως στην απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Αυγούστου 1994, C-44/93, Namur-Les assurances du crédit (Συλλογή 1994, σ. I-3829). Οι παρεμβαίνουσες φρονούν συνεπώς ότι, αν η Ολλανδική Κυβέρνηση επιθυμούσε να χορηγήσει ενίσχυση εντός ενός τομέα όπου παρατηρείται πλεονάζουσα ικανότητα παραγωγής, όφειλε να την κοινοποιήσει ως νέα κρατική ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης. Ενόψει της διατάξεως του άρθρου 16, στοιχείο f, του ολλανδικού συστήματος, η Επιτροπή όφειλε τουλάχιστον να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, σχετικά με την επίδικη ενίσχυση.

35 Η Επιτροπή φρονεί ότι το επιχείρημα που αντλούν οι παρεμβαίνουσες από το άρθρο 16, στοιχείο f, του ολλανδικού συστήματος είναι απαράδεκτο, λόγω του αυτοτελούς χαρακτήρα του. Κατά την Επιτροπή, το επιχείρημα αυτό είναι, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμο. Αφενός, η γενική και ασαφής διατύπωση του εν λόγω άρθρου 16, στοιχείο f, και ιδίως του όρου « επιθυμητή διάρθρωση » που απαντά στη διάταξη αυτή αποδεικνύουν ότι οι ολλανδικές αρχές έχουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως ως προς την εφαρμογή του άρθρου αυτού. Αφετέρου, η περίπτωση της « αποδεικνυομένης πλεονάζουσας ικανότητας » μνημονεύεται μόνον ενδεικτικά. Κατά την Επιτροπή, λόγω της καταστάσεως μονοπωλίου που επικρατούσε στον τομέα της παραγωγής αλατιού στις Κάτω Χώρες, ήταν εντελώς εύλογο να κριθεί ότι συμβιβάζεται με τη διάρθρωση του οικείου τομέα η δημιουργία ενός νέου παραγωγού, ανταγωνιστή. Εξάλλου οι παρεμβαίνουσες δεν προέβαλαν αριθμητικά στοιχεία όσον αφορά τυχόν πλεονάζουσα ικανότητα παραγωγής της ολλανδικής αγοράς αλατιού, καίτοι τα αριθμητικά στοιχεία είναι τα μόνα κρίσιμα στο πλαίσιο της εφαρμογής ενός εθνικού νόμου.

36 Η Salt Union δεν διατύπωσε ιδιαίτερες παρατηρήσεις όσον αφορά το παραδεκτό της προσφυγής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

37 Κατά πάγια νομολογία, συνιστά πράξη ή απόφαση η οποία δύναται να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, κατά την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης, κάθε μέτρο του οποίου τα έννομα αποτελέσματα είναι δεσμευτικά και ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας κατά τρόπο σαφή τη νομική του θέση (απόφαση IBM κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 9· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990, Τ-64/89, Automec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-367, σκέψη 42, και της 24ης Μαρτίου 1994, Τ-3/93, Air France κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-121, σκέψη 43).

38 Για να κριθεί αν το από 7 Φεβρουαρίου 1994 έγγραφο της Επιτροπής αποτελεί τέτοιο μέτρο πρέπει να ερευνηθεί, πρώτον, ποιο είναι το αντικείμενο της επιστολής της Comité des salines της 6ης Δεκεμβρίου 1993, απάντηση στην οποία αποτελεί το έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994.

39 Στην από 6 Δεκεμβρίου 1993 επιστολή της (βλ. σκέψη 5 ανωτέρω), η Comité des salines αναφέρει ότι πληροφορήθηκε από τον Τύπο ότι η Frima θα ελάμβανε ενισχύσεις από τις ολλανδικές δημόσιες αρχές, μεταξύ των οποίων και την επίδικη ενίσχυση. « Εκφράζει την απορία » πώς είναι δυνατόν να χορηγηθούν τέτοιες ενισχύσεις σε μια επιχείρηση του τομέα του αλατιού, στον οποίο η ικανότητα παραγωγής είναι κατά πολύ πλεονάζουσα, και παρατηρεί ότι οι επιπτώσεις αυτών των ενισχύσεων στον τομέα της απασχολήσεως « θα είναι απολύτως αρνητικές ». Στη συνέχεια παρατηρεί ότι, κατά τη Συνθήκη, οι ενισχύσεις αυτές είναι ικανές να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό και επομένως « καταρχήν » απαγορεύονται. Αναφέρει πάντως ότι με απόφαση του

Δεκεμβρίου 1990 η Επιτροπή ενέκρινε ένα γενικό σύστημα ενισχύσεων, προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξη της επαρχίας Frise. Υπό τις συνθήκες αυτές, ζητεί ένα « αντίγραφο της αποφάσεως αυτής για να μπορέσει να εκτιμήσει καλύτερα το σχέδιο αυτό ».

40 Συνεπώς, η επιστολή της 6ης Δεκεμβρίου 1993 αποτελούσε αίτηση πληροφοριών. Πράγματι, αφού διατύπωσε ορισμένες εισαγωγικές παρατηρήσεις, η Comité des salines ζήτησε από την Επιτροπή να της κοινοποιήσει αντίγραφο της εγκριτικής αποφάσεως. Όπως προκύπτει εξάλλου από την τελευταία παράγραφο της επιστολής, στην οποία η Comité ευχαριστεί το μέλος της Επιτροπής για τη συνέχεια που θα ευαρεστηθεί να δώσει « σ' αυτό το αίτημα », αντικείμενο της επιστολής ήταν η κοινοποίηση αντιγράφου της εγκριτικής αποφάσεως, δηλαδή μια αίτηση πληροφοριών. Όπως ορθά παρατήρησε η Επιτροπή, η Comité επιθυμούσε να λάβει αντίγραφο της εγκριτικής αποφάσεως προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η απόφαση αυτή κάλυπτε την ενίσχυση υπέρ της Frima. Εξάλλου η ανάλυση της επιστολής δείχνει ότι η Comité δεν ζήτησε από την Επιτροπή να λάβει οποιαδήποτε απόφαση.

41 Εν συνεχεία, πρέπει να εξετασθεί το από 7 Φεβρουαρίου 1994 έγγραφο της Επιτροπής (βλ. σκέψη 6 ανωτέρω). Με το έγγραφο αυτό, η Επιτροπή απαντά στο αίτημα της Comité des salines, αποστέλλοντας αντίγραφο της εγκριτικής αποφάσεως. Επιπλέον, πληροφορεί την Comité ότι η Frima ζήτησε « πράγματι » τη χορήγηση ενισχύσεως, δηλαδή της επίδικης ενισχύσεως, από την Ολλανδική Κυβέρνηση. Η Επιτροπή πληροφορεί περαιτέρω την Comité ότι η ενίσχυση αυτή ανάγεται στο ολλανδικό σύστημα όπως αυτό εγκρίθηκε με την εγκριτική απόφαση. Τέλος, παρατηρεί ότι για την ενδεχόμενη εφαρμογή του ολλανδικού συστήματος υπέρ της Frima « δεν απαιτείται ειδική έγκριση της Επιτροπής ».

42 Επομένως, το έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994 αποτελούσε απάντηση στο αίτημα που είχε διατυπώσει η Comité des salines με την από 6 Δεκεμβρίου 1993 επιστολή της. Είναι φανερό ότι η απλή αποστολή αντιγράφου της εγκριτικής αποφάσεως από την Επιτροπή, κατόπιν αιτήματος της Comité, δεν μπορεί να παραγάγει έννομα αποτελέσματα δεσμευτικά και ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα των προσφευγουσών κατά την έννοια της προπαρατεθείσας νομολογίας (σκέψη 37). Εξάλλου, η Επιτροπή, γνωστοποιώντας στην Comité

ότι η Frima είχε « πράγματι » ζητήσει τη χορήγηση ενισχύσεως από την Ολλανδική Κυβέρνηση, απλώς της επιβεβαίωσε μια πληροφορία που η Comité είχε ήδη λάβει. Συνεπώς, ούτε η πληροφορία αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι παράγει νομικά αποτελέσματα δεσμευτικά και ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα των προσφευγουσών.

43 Όσον αφορά την πληροφορία της Επιτροπής ότι η επίδικη ενίσχυση ανάγεται στο ολλανδικό σύστημα που εγκρίθηκε με την εγκριτική απόφαση, πρέπει να σημειωθεί ότι η Comité des salines δεν υποστήριξε, ούτε με την από 6 Δεκεμβρίου 1993 επιστολή ούτε με την προσφυγή ούτε με το υπόμνημα απαντήσεως, ότι η επίδικη ενίσχυση δεν ανάγεται στο ολλανδικό σύστημα. Υπό τις συνθήκες αυτές, η πληροφορία της Επιτροπής δεν παράγει, επίσης, δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα των προσφευγουσών.

44 Εξάλλου, το επιχείρημα των παρεμβαινουσών SWS και VDS, ότι η επίδικη ενίσχυση δεν ανάγεται στο ολλανδικό σύστημα (βλ. ανωτέρω σκέψεις 33 και 34), δεν μπορεί να προσδιορίσει εκ των υστέρων το περιεχόμενο του εγγράφου της 7ης Φεβρουαρίου 1994. Επιπλέον, το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, διότι βρίσκεται εξ ολοκλήρου εκτός του πλαισίου της υπό κρίση διαφοράς, όπως αυτό προσδιορίζεται από το αντικείμενό της. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, το αντικείμενο της διαφοράς δεν μπορεί να τροποποιηθεί κατά τη διάρκεια της δίκης (απόφαση Automec κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 69, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Ιουνίου 1996, Τ-398/94, Kahn Scheepvaart κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-477, σκέψη 20).

45 Όσον αφορά την παρατήρηση της Επιτροπής ότι, για την επίδικη ενίσχυση δεν απαιτείται « ειδική έγκριση » εκ μέρους της, πρόκειται επίσης για απλή πληροφορία που δεν παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα, ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα των προσφευγουσών. Δίνοντας την πληροφορία αυτή, η Επιτροπή απλώς μνημόνευσε την πρακτική της, κατά την οποία οι επιμέρους ενισχύσεις που ανάγονται σ' ένα γενικό σύστημα ενισχύσεων είναι υφιστάμενες ενισχύσεις που δεν απαιτείται να της κοινοποιούνται εκτός αν έχει διατυπώσει επιφυλάξεις.

46 Το Δικαστήριο όμως έχει εγκρίνει ρητά την πρακτική αυτή με την προπαρατεθείσα απόφαση Italgrani (σκέψη 21). Από την απόφαση αυτή προκύπτει επίσης (σκέψεις 24 και 25) ότι, αν οι προσφεύγουσες είχαν αμφισβητήσει τη νομιμότητα της επίδικης ενίσχυσης, η Επιτροπή δεν θα είχε καν την αρμοδιότητα να λάβει ειδική απόφαση σχετικά με τη νομιμότητα της ενίσχυσης αυτής, δεδομένου ότι από την αρχική εξέταση στην οποία προέβη προέκυψε ότι η επίδικη ενίσχυση αναγόταν στο ολλανδικό σύστημα, που είναι γενικό σύστημα ενισχύσεων και είχε εγκριθεί προηγουμένως από την Επιτροπή.

47 Τέλος, το γεγονός και μόνον ότι το αρμόδιο για την πολιτική ανταγωνισμού μέλος της Επιτροπής υπέγραψε ιδιοχείρως το έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994 δεν επηρεάζει τη φύση του εγγράφου.

48 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το έγγραφο της Επιτροπής της 7ης Φεβρουαρίου 1994 δεν αποτελεί μέτρο που παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα, ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα των προσφευγουσών, μεταβάλλοντας κατά τρόπο σαφή τη νομική τους θέση. Συνεπώς, το αίτημα των προσφευγουσών περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής που φέρεται να περιέχει το έγγραφο αυτό στρέφεται κατά πράξεως κατά της οποίας δεν χωρεί άσκηση προσφυγής υπό την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης.

49 Προκειμένου να στηρίξουν το παραδεκτό του αιτήματος αυτού, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν περαιτέρω ότι το έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994 αποτελεί την άρνηση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ως προς την επίδικη ενίσχυση. Επομένως, οι προσφεύγουσες νομιμοποιούνται να αμφισβητήσουν αυτή την αρνητική απόφαση της Επιτροπής. Επ' αυτού πρέπει να σημειωθεί ότι, με το έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994, η Επιτροπή ουδόλως εκφράστηκε κατά την έννοια ότι αρνήθηκε, ή όχι, να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2. Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν μπορούσε καν να κινήσει τη διαδικασία αυτή, δεδομένου ότι, από την αρχική εξέταση στην οποία προέβη, προέκυψε ότι η επίδικη ενίσχυση αναγόταν σ' ένα ήδη εγκεκριμένο γενικό σύστημα ενισχύσεων (απόφαση Italgrani, προπαρατεθείσα, σκέψη 24). Συνεπώς, αφού δεν υπήρχε η δυνατότητα λήψεως αποφάσεως, το επιχείρημα των προσφευγουσών δεν οδηγεί στο παραδεκτό του υπό κρίση αιτήματος.

50 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν επιπλέον ότι το αίτημά τους είναι παραδεκτό διότι το έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994 αποτελεί απόρριψη καταγγελίας. Ως προς αυτό το σημείο, από την ανάλυση του εγγράφου της Comité des salines της 6ης Δεκεμβρίου 1993 (βλ. ανωτέρω σκέψεις 39 και 40) προκύπτει ότι η επιστολή αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως καταγγελία, δεδομένου ότι πρόκειται για απλή αίτηση πληροφοριών. Κατά συνέπεια, το έγγραφο της Επιτροπής της 7ης Φεβρουαρίου 1994 δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να χαρακτηριστεί ως απόρριψη καταγγελίας. Κατά συνέπεια, και εν πάση περιπτώσει, ούτε το υπό κρίση επιχείρημα μπορεί να συνεπάγεται το παραδεκτό του εν λόγω αιτήματος.

51 Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, δεν αρκεί ένα έγγραφο να έχει αποσταλεί από κοινοτικό όργανο στον αποδέκτη του, σε απάντηση αιτήσεως του τελευταίου, για να μπορεί να χαρακτηριστεί ως απόφαση υπό την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης, παρέχουσα έτσι τη δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Μαΐου 1996, Τ-277/94, AITEC κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-351, σκέψη 50).

52 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το αίτημα των προσφευγουσών περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής που φέρεται να περιέχει το έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1994 πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο. Αφού είναι απαράδεκτο αυτό το αίτημα, απαράδεκτο είναι και το αίτημα να αναγνωριστεί η έλλειψη νομιμότητας της εγκριτικής αποφάσεως (βλ. σκέψεις 16 και 17 ανωτέρω).

53 Τέλος, το Πρωτοδικείο υπογραμμίζει ότι οι προσφεύγουσες είχαν τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν τη νομιμότητα της επίδικης ενίσχυσης ενώπιον των ολλανδικών δικαστηρίων. Απαντώντας στη γραπτή ερώτηση του Πρωτοδι-

κείου, αλλά και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ανέφεραν ότι πράγματι προσέφυγαν στα ολλανδικά δικαστήρια, πλην όμως αμφισβήτησαν ενώπιον του College van Beroep voor het Bedrijfsleven τη νομιμότητα της επίδικης ενίσχυσης μόνον από τη σκοπιά του εθνικού δικαίου. Δεδομένου ότι δεν έκριναν σκόπιμο να αμφισβητήσουν ενώπιον του προαναφερθέντος εθνικού δικαστηρίου το κύρος της εγκριτικής αποφάσεως από τη σκοπιά του κοινοτικού δικαίου, αποφάσισαν να μη ζητήσουν από το εν λόγω δικαστήριο να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ως προς το κύρος της αποφάσεως αυτής. Υπό τις συνθήκες αυτές και αντίθετα προς τα όσα υποστήριξαν οι προσφεύγουσες (βλ. ανωτέρω σκέψη 32), η επίλυση της υπό κρίση διαφοράς δεν έχει καθεαυτή ως αποτέλεσμα να τους στερήσει τη δυνατότητα να υποβάλουν σε δικαστικό έλεγχο τη νομιμότητα της επίδικης ενίσχυσης.

54 Απ' όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

55 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, και ενόψει του σχετικού αιτήματος της Επιτροπής, πρέπει να καταδικαστούν στα έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Frima, η οποία διατύπωσε τέτοιο αίτημα. Η Salt Union, η SWS και η VDS θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα),

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.

2) Καταδικάζει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων και των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η Frima BV.

3) Η Salt Union Ltd, η Südwestdeutsche Salzwerke AG και η Verein Deutsche Salzindustrie eV φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Briët Vesterdorf Lindh

Potocki Cooke

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Οκτωβρίου 1996.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

H. Jung C. P. Briët